

Vlaams
Parlement

vergadering **C259 – LAN17**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 1 juni 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de stand van zaken van de afbakening van de glastuinbouwzones - 2056 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de samenwerking in de land- en tuinbouwsector - 2243 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de invoering van een veulenpremie voor het fokken van het Brabants trekpaard - 2281 (2010-2011)	11

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de stand van zaken van de afbakening van de glastuinbouwzones - 2056 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister-president, geachte leden, al vele jaren heeft de Vlaamse Regering plannen om de glastuinbouw in Vlaanderen te ondersteunen, door te voorzien in het afbakenen van nieuwe zones voor glastuinbouw. Dit dossier heeft al redelijk wat omzwervingen gekend. In februari en oktober 2007 hebben andere commissieleden hier al meermaals vragen over gesteld, en ook over het verloop van die afbakening.

Ook in de regio Sint-Katelijne-Waver zijn er heel wat zoekzones voor glastuinbouw afgebakend. De betrokken gemeenten hebben steeds hun stem laten horen in de klankbordgroepen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), soms kritisch en soms met de duidelijke vraag in welke mate dit realiseerbaar werd geacht. In 2007 beaamde toenmalig minister Van Mechelen die bezorgdheid, in zijn antwoord op de voornoemde vragen. Hij stelde toen zelf dat het weinig zin had om voor sommige gebieden naar een RUP te gaan, indien er geen concrete vraag zou zijn of er geen concreet projectvoorstel op tafel zou liggen, laat staan dat dit ten koste zou moeten gaan van andere activiteiten. Toch hebben de gemeenten zich ertoe verbonden mee te werken aan het onderzoek om te bekijken in welke mate een verdere uitbreiding van de glastuinbouw in deze regio mogelijk is. De betrokken administraties hebben er steeds voor gepleit om de evolutie in dit dossier discreet te behandelen. Aan gemeenten werd gevraagd uiterst voorzichtig om te springen met plannen en informatie.

Recent zit dit dossier opnieuw in een stroomversnelling. Eind februari stapte de VLM zelf naar de sector, met een infovergadering over de afbakening van de glastuinbouwzones, en dit in het kader van het LER-onderzoek (landbouweffectenrapportage). De gemeenten werden echter nauwelijks of niet betrokken bij die communicatie.

Ik ben ervan overtuigd dat, mits een correcte voorstelling van de mogelijkheden voor glastuinbouw in de toekomst, we tot een verdedigbaar compromis tussen landbouw en maatschappij konden komen. Door de ongelukkige communicatie en de verwarring die de Vlaamse overheid in dit dossier bij de burger en de plaatselijke beleidsmakers heeft gecreëerd, heeft ze het democratisch proces echter op zijn minst bemoeilijkt. Er rest ook de vraag of er na zoveel jaren nog interesse is in glastuinbouw, en of dit wel de meest efficiënte vorm van landbouw is. De maatschappelijke impact van glastuinbouw is niet te onderschatten en brengt ook de nodige onrust met zich mee.

Minister-president, wat is de stand van zaken met betrekking tot de afbakening? Wat is de volgende stap en binnen welke termijn wilt u tot conclusies en beslissingen komen? Wat zijn uw concrete plannen? Wanneer worden de gemeentebesturen opnieuw betrokken? Is er na de vele jaren dat dit dossier al loopt, nog een concrete vraag naar extra glastuinbouw? Wat is de ambitie of de doelstelling in dit dossier? Is er een vraag van de sector of zijn er actoren die in dat gebied effectief iets willen realiseren? Welke rol wordt nog toegewezen aan de gemeenten in dit dossier?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil me daarbij aansluiten. Deze vraag handelt specifiek over de regio Sint-Katelijne-Waver, maar het lijkt me belangrijk dat deze commissie ook het totale kader bekijkt. In het verleden, ook in de vorige legislatuur, is er een duidelijke keuze gemaakt, dacht ik. Die keuze is gemaakt door alle personen die deel uitmaakten van de vorige

Vlaamse Regering. Voor glastuinbouw zouden drie wegen worden bewandeld. Zo zijn er de bedrijven die al lokaal zijn ingeplant en dus bepaalde mogelijkheden moeten kunnen blijven ontwikkelen. Zij mogen dus niet systematisch worden doorverwezen naar bepaalde gebieden. Die vrees leefde immers toen gewag werd gemaakt van macrozones en glastuinbouw-bedrijvzones. Minister-president, bent u nog altijd overtuigd van dat driesporenbeleid voor de glastuinbouw? Blijven de drie mogelijkheden overeind? Is er nood aan het voort bewandelen van die diverse wegen?

Misschien kunt u deze vraag vandaag niet beantwoorden, maar hebt u zicht op de stand van zaken met betrekking tot andere regio's waar eventueel nog stappen moeten worden gezet om bepaalde gebieden af te bakenen? Over welke regio's gaat het dan? Dan gaat het over het Vlaamse niveau. Ik weet dat er ook afbakeningen zijn op provinciaal niveau.

Er is ook de lokale betrokkenheid. Dat interesseert me. In het verleden werden lokale overheden en groepen systematisch betrokken bij het proces. Kunt u bevestigen dat dit nu ook zo is? Kunt u een overzicht geven van de wijze waarop die instanties worden betrokken?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, ik heb hier al enkele keren onderstreept dat de glastuinbouwsector een heel dynamische sector is. In alle bescheidenheid, maar we staan wat dat betreft aan de top, niet alleen in België, maar zelfs in Europa en daarbuiten. Deze sector staat voor verschrikkelijk grote uitdagingen. Dan verwijs ik naar een vorig debat. Ook worden we nu geconfronteerd met de O104-bacterie op komkommers en dergelijke. Er zijn de loon- en energiekosten. Deze sector kent zeker ook de dynamiek van schaalvergroting. We moeten daar de nodige aandacht aan geven en de bestaande glastuinbouwondernemers en diegenen die daar verder in willen investeren, aanmoedigen.

Mevrouw Rombouts, ik kom daar straks nog op terug, maar het beleid is nog steeds hetzelfde. U bent daar altijd enigszins ongerust over. Daarom stelt u telkens deze vraag. Ik bevestig echter nogmaals dat driesporenbeleid. De bestaande ondernemers moeten mogelijkheden krijgen om uit te breiden of daar de nodige dynamiek aan te geven. We verwaarlozen dat niet. Onze aandacht gaat niet alleen naar die glastuinbouwzones. Ik ben er echter wel van overtuigd dat, als we niet oppassen, we het onderspit zullen moeten delven ten opzichte van Nederland. Met heel de sector hoop ik dat te allen prijze te zullen bekampen, te land, ter zee en in de lucht.

Het is belangrijk dat er meer stemmen opgaan die daarvoor pleiten. Ook in deze sector hebben we natuurlijk een heel rijke geschiedenis, met heel veel actoren. Mijn grote zorg – en ik hoop dat die hier kamerbreed wordt gedeeld – is dat we zouden worden afgeremd door een of andere discussie als we deze sector aanmoedigen om voort de ingeslagen weg te bewandelen. Er is immers altijd wel iets te vinden om vooruitgang ter zake onmogelijk te maken.

Mijnheer Gysbrechts, ik geef kort de stand van zaken. In december 2007 heeft de Vlaamse Regering een beslissing genomen over de herbevestiging van de agrarische structuur in de regio Neteland. In dat kader werd ook een beslissing genomen over de aanduiding van een glastuinbouwgebied van gewestelijk belang in het gebied. De doelstelling was in het gebied een gedifferentieerde visie te ontwikkelen van de agrarische structuur, met zowel kansen voor grondgebonden landbouw en glastuinbouw als een beperkte ecologische bosuitbreiding. In uitvoering van deze beslissing werd in 2009 begonnen met de opmaak van een ruimtelijke voorstudie en een plan-MER voor het totale beoogde plangebied van circa 11.000 hectare.

Voor glastuinbouw worden in dit totale plangebied zowel de autonome ontwikkeling van solitaire bedrijven als de mogelijkheid tot ontwikkeling van clusters geselecteerd. De twee voorbereidende studies werden afgerond in het najaar van 2010. Ze werden begeleid door een reeks klankbordgroepen. In die klankbordgroepen waren ook gemeenten – Lier, Duffel, Sint-Katelijne-Waver, Putte enzovoort – vertegenwoordigd, naast de landbouworganisaties en de

administraties van de Vlaamse overheid en het provinciebestuur. Dat is dus een heel mooi samengestelde klankbordgroep. Tijdens de jongste klankbordgroepvergadering, van 22 september 2010, net als op een informatievergadering voor de buurtbewoners in Sint-Katelijne-Waver op 9 november 2010, werd aangekondigd dat een derde studie de haalbaarheid zou onderzoeken van diverse manieren – autonoom, gestuurd en/of gefaseerd – om tot glastuinbouwontwikkeling te komen in de beoogde onderzoekzones voor clustering.

De resultaten van dit onderzoek dienen als input, meer bepaald concrete afbakening, fasering enzovoort, voor de keuze van het ontwikkelingsscenario en uiteindelijk de opmaak van een ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Deze derde studie, het haalbaarheids-onderzoek, zal begeleid worden door een stuurgroep waarbij naast de gemeenten ook de administraties en professionele organisaties betrokken worden. Zo kan het proces vanuit de gemeenten mee opgevolgd en gestuurd worden. Ook de bewoners en andere ruimtegebruikers zullen in dit voorbereidende proces nog gehoord worden.

Tegelijkertijd loopt er sinds februari/maart 2011 een landbouweffectenrapport dat uitgevoerd wordt door de Vlaamse Landmaatschappij. De bedoeling van het LER is na te gaan wat de gevolgen kunnen zijn van de ontwikkeling van glastuinbouw voor de aanwezige landbouw.

Ik wil hier heel duidelijk zijn. Er is absoluut nog geen keuze gemaakt voor een welbepaalde locatie om tot clustering te komen. Er worden verschillende mogelijkheden afgetast. Ik hoop wel dat dit proces een eerlijke en faire kans krijgt. Als we Sint-Katelijne-Waver en omgeving voor de toekomst willen vrijwaren als tuinbouwregio, dan zullen ook morgen investeringen nodig zijn in de glastuinbouw. Ik ben mij ervan bewust dat het een moeilijke evenwichts-oefening is. Enerzijds wordt verwacht dat de nodige transparantie wordt gegeven over de gebieden die potentieel in aanmerking komen en verder onderzocht moeten worden. Anderzijds moet de overheid zich behoeden om onnodige ongerustheid te scheppen waardoor het draagvlak van dergelijke projecten problematisch wordt.

Ik maak de vergelijking met het verleden toen het ging over zones voor slibstorting. Wij hebben toen op een zeer grondige manier bekeken waar er zones mogelijk waren. Het gevolg was dat er actiegroepen kwamen om tegen te houden wat eigenlijk niet moest worden tegengehouden omdat er geen definitieve keuze was gemaakt. Hier hebben we een beetje hetzelfde fenomeen: enerzijds moeten we heel transparant zijn, maar anderzijds zorgt net die transparantie voor heel wat reactie. De beslissingen moeten dan ook worden genomen op het juiste moment en op basis van de juiste argumenten.

Mijnheer Gysbrechts, Vlaanderen is een unieke locatie in de wereld wat de combinatie betreft van landbouwgrond, klimaat en ervaring. Dat is een godsgeschenk dat we moeten koesteren. Dat gebied strekt zich uit over Vlaanderen maar ook voor een deel over Frankrijk en Nederland. Ook wat de diepvriesgroentebedrijven betreft, zitten wij aan de top. Ze staan in voor een heel groot deel van de productie. Wij zijn daarin 'haute gamme'. Ook daar gaat het opnieuw over de combinatie van gronden, klimaat, landbouwers en tuinbouwers, waarbij die agro-industrie zich heel dynamisch kan ontwikkelen.

Binnen de landbouwsector neemt de glastuinbouwsector met een teeltoppervlakte van circa 2000 hectare of 0,3 procent van de globale landbouwoppervlakte, en verspreid over de verschillende provincies eerder een beperkte ruimte van het agrarisch gebied in. De omzet daarentegen wordt geschat op zo'n 15 procent van de totale landbouwproductiewaarde. Het blijft dus een belangrijke sector die vandaag ook gebruikmaakt van nieuwste energietechnologieën die tot een belangrijke primaire energiebesparing leiden zoals warmtekrachtkoppeling.

Het areaal blijft de laatste jaren min of meer stabiel, maar het is duidelijk dat elk jaar verschillende kleinere bedrijven worden stopgezet of veranderen van warme naar koude teelt. Bij de overblijvende bedrijven en zeker de vruchtgroentesector constateren we een duidelijke trend van schaalvergroting. Juist deze schaalvergroting maakt dat deze bedrijven vandaag

moeilijker een vestigingsplaats vinden in Vlaanderen en dat er meer planmatig te werk gegaan moet worden.

In 2007 werd de Klankbordgroep Glastuinbouw onder mijn voorzitterschap opgestart om de problematiek op het vlak van ruimtelijke ordening en energie op te volgen. Daarin zitten zowel tuinders, veilingen en afzetcoöperaties als professionele organisaties. In de vorm van een charter is toen ook gesteld dat het kritisch minimum van 2000 hectare glastuinbouw in Vlaanderen behouden moet blijven en dat er per jaar 100 hectare glas vernieuwd moet worden, zo niet zal dit ook gevolgen hebben voor de werking van heel de keten. Gezien de diversiteit van de glastuinbouwsector, klein tot grootschalig, moeten ook de drie ontwikkelingssporen – autonome ontwikkeling, macrozones, glastuinbouwzones – verder bewandeld worden.

De doelstelling in dit globale plangebied Sint-Katelijne-Waver en omgeving is om een gedifferentieerde visie te ontwikkelen voor het globale plangebied en om voldoende ontwikkelingskansen en zekerheid te bieden voor de grotere glastuinbouwbedrijven. Dat kan vandaag niet gegarandeerd worden.

De gemeenten Sint-Katelijne-Waver en Putte zullen een plaats krijgen in de stuurgroep van de voorbereidende haalbaarheidsstudie die nu wordt opgestart. Daardoor kunnen zij het proces verder opvolgen. Ook bij de invulling van de ontwerpen voor ruimtelijke uitvoeringsplannen voor het globale plangebied en het voorkeursscenario voor ontwikkeling van de clusterzones voor glastuinbouw zullen de gemeenten verder betrokken worden in de klankbordgroep.

Er zijn natuurlijk ook nog andere belangrijke regio's in Vlaanderen. Ik denk dan aan Hoogstraten en Beveren, waar er ook heel wat glastuinbouw aanwezig is en waar we de nodige dynamiek ontwikkelen op basis van het driesporenbeleid.

We moeten er absoluut voor zorgen dat we onze positie kunnen behouden en verstevigen. Het is indrukwekkend wat er gebeurt in Nederland, waar men natuurlijk meer ruimte heeft. We moeten de nodige initiatieven ontwikkelen om niet gedeeltelijk of volledig door Nederland uit de markt te worden geprijsd.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Dat zorgt voor meer duidelijkheid in het verhaal. Er was immers onduidelijkheid voor de gemeentebesturen en de betrokkenen uit de sector. Zij hebben zich intussen verenigd. De communicatie riep wat vragen op. Er heerste echter ook angst. De zoekzones die momenteel zijn ingekleurd, hebben een zeer zware impact op de omgeving en de betrokken landbouwers. Ook zij kunnen het risico lopen op onteigening. Het lijkt me dan ook wat gek dat mensen die een bestaande landbouwactiviteit uitvoeren, zouden moeten verdwijnen voor een nieuwe landbouwactiviteit.

De betrokken gemeentebesturen zijn niet tegen glastuinbouw. Het is nu eenmaal de streek, vandaar dat in de gemeentelijke structuurplannen in zones voorzien was. Sommige actievoerders zeggen ook heel duidelijk dat ze niet tegen glastuinbouw zijn, sommigen zijn zelf glastuinbouwers.

U hebt het over een studie van de klankbordgroep. Het doet me plezier dat u zegt dat de gemeenten daarin zullen participeren. Daar zijn al wat contacten geweest over het onderzoek van de financiële en economische haalbaarheid van de opstart. Tot op vandaag was het gemeentebestuur daar niet bij betrokken.

Wij hebben vernomen dat de nieuwe werkgroep in aantocht is. Er was sprake van een consultingbureau. Ik weet niet of dat intussen al is aangesteld. De vraag is wie instaat voor de financiering van dat bureau en voor de financiële en economische haalbaarheidsstudie. Wacht men daarbij op de subsidies van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)? Bestaat daar al duidelijkheid over? Er was sprake van 23 juni. Er werd ook gevraagd dat

Vlaanderen mee zou subsidiëren. Weet u daar al meer over? Het is heel belangrijk dat de betrokken besturen bij de volgende stappen worden betrokken. Zij willen vooral duidelijkheid. Ik verwijs dan ook naar de start van het LER-onderzoek. Daarbij werden de betrokkenen, mogelijke slachtoffers, onmiddellijk geconfronteerd met een aantal vragen. Dat leek me niet het meest geschikte moment.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik denk dat ik het reglement nog eens moet nalezen. Ik heb immers het gevoel dat de vraag steeds persoonlijker wordt. Ik verneem van de minister-president dat er gedurende het hele proces sprake was van lokale betrokkenheid. Ik ben dan ook verbaasd dat hier vragen worden gesteld over een persoonlijk dossier. Volgens het reglement is dat niet mogelijk.

Minister-president, ik dank u voor de duidelijkheid die u hebt geschapen. U zegt dat het over een haalbaarheidsstudie gaat. Alle studies die nodig zijn om conclusies te trekken, worden aangegrepen om de beste keuze te kunnen maken. Het is een algemeen gegeven dat dit gevoelig ligt op een moment dat er ruimtelijke uitvoeringsprocessen plaatsvinden. Lokale betrokkenheid is belangrijk. Het vergt een lokale verantwoordelijkheid van de gemeenten en van het middenveld. Iedereen moet daarin zijn steentje bijdragen.

Ik ben het met u eens dat land- en tuinbouw een belangrijke kracht zijn in Vlaanderen, zowel op innovatief vlak als op het vlak van kwaliteitsvolle productie. Ik ben blij dat u nogmaals het driesporenbeleid benadrukt. Ik ben er ook van overtuigd dat een aantal sectoren en teelten nood heeft aan clustering. Het is echter belangrijk dat ook andere bedrijven verder kunnen gaan op de plaats waar zij aanwezig zijn.

Wat het spanningsveld tussen land- en tuinbouw betreft, moet worden benadrukt dat zij in eenzelfde gebied werken. We stellen dat ook elders vast. Dat moet met de nodige zorg worden aangepakt. Daartoe moet overleg worden gevoerd tussen beide sectoren. Ik heb echter vernomen dat er een LER wordt opgemaakt. Dat lijkt me een heel belangrijk instrument om het evenwicht en het wederzijds respect tussen beide sectoren te vrijwaren.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Rombouts, ik dank u voor uw reactie.

Mijnheer Gysbrechts, in de zomer wordt inderdaad beslist of er EFRO-middelen kunnen worden vrijgemaakt. Ik wil daar niet op vooruitlopen. Ik wil enkel onderstrepen dat wij bepaalde ambities hebben, ook in de glastuinbouw. Daar moet ruimte voor zijn. Alle betrokken actoren moeten die ambitie delen en die dus zo weinig mogelijk fnuiken. Dat is onderdeel van het debat en van de beslissing die uiteindelijk wordt genomen. De uitdagingen zijn niet onbelangrijk. Over de middelen en de concrete invulling wordt de komende maanden beslist.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Karlos Callens treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de samenwerking in de land- en tuinbouwsector - 2243 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: De land- en tuinbouwsector werd de voorbije jaren geconfronteerd met voortdurende veranderingen. De noodzakelijke aanpassingen overschrijden vaak de

schaal van het individuele bedrijf. De Afdeling Monitoring en Studie (AMS) van het departement Landbouw en Visserij ging in een recent voorgesteld rapport na hoe samenwerking in de land- en tuinbouw gestimuleerd kan worden.

Het eerste deel onderzoekt wat de mogelijkheden en knelpunten zijn voor samenwerking. Het tweede deel bestudeert de mogelijkheden om samenwerkingsverbanden te ondersteunen vanuit het Europese plattelandsbeleid.

De analyse van de buitenlandse initiatieven toont aan dat bijvoorbeeld het gezamenlijk vermarkten van producten een vaak gekozen activiteit is. Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden die inspelen op het vergaren en verspreiden van kennis en informatie of het bieden van begeleiding.

De optie die de Europese Commissie recent lanceerde om door het oprichten van sterke producentenorganisaties de onderhandelingspositie van de noodlijdende varkenssector te versterken, is in dit kader ook een interessant voorbeeld. De ondersteunende rol van de overheid, zowel financieel als niet financieel, blijkt erg belangrijk te zijn voor samenwerkingsverbanden. Het belang van de steun verschilt in functie van de fase waarin het samenwerkingsverband zich bevindt, met een piek bij de start.

Binnen het Europees plattelandsbeleid zijn er verschillende steunmaatregelen die gebruikt kunnen worden om bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden te ondersteunen. De analyse toont aan dat Vlaanderen al over een aantal instrumenten beschikt om samenwerkingsverbanden te ondersteunen, maar dat er zeker nog mogelijkheden zijn om het instrumentarium in Vlaanderen verder uit te breiden. Zo worden bepaalde maatregelen niet opengesteld voor samenwerkingsverbanden, terwijl dat in andere landen of regio's wel het geval is. Ook is een aantal maatregelen, die interessant zijn in het kader van samenwerking, niet geactiveerd in Vlaanderen. Het gaat bijvoorbeeld om de maatregel die samenwerking stimuleert bij de realisatie van innovaties, aldus het rapport.

Ook buiten het Europees plattelandsbeleid bestaan instrumenten om samenwerking te stimuleren. In Vlaanderen gaat het bijvoorbeeld om de belangrijke startsteun aan groepen en investeringssteun aan coöperaties en machinerings.

Minister-president, hebt u kennis genomen van dit rapport? Onderschrijft u de conclusies ervan?

Welke mogelijkheden ziet u om de samenwerking in de land- en tuinbouwsector nog meer te stimuleren?

Wat denkt u van het voorstel van de Europese commissaris om een kader uit te bouwen voor sterke producentenorganisaties die een vuist kunnen maken in de onderhandelingen binnen de keten? Ik denk dan in het bijzonder aan de varkenshouderij.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik steun deze vraag. We voelen inderdaad dat de ondersteuning van producentenorganisaties een thema is dat ook in het gemeenschappelijk landbouwbeleid systematisch naar voren komt. Dan gaat het over de versterking van de landbouwers, eventueel door samenwerking. Ik heb in het verleden al eens de vraag gesteld hoe het met onze coöperaties in Vlaanderen staat wat dit betreft. Er zijn in Vlaanderen al heel wat coöperaties die enerzijds de producenten groeperen, maar anderzijds eigenlijk al mee de afzetmarkt verdedigen. Dat is natuurlijk iets anders dan alleen de producenten groeperen, die dan het gesprek moeten aangaan met iemand anders die de afzet doet. Als dat al gebundeld is in een coöperatie, dan is dat toch wel een speciale positie. Ik heb er niet meteen veel zicht op of dat in andere Europese landen even sterk aanwezig is. Mijn zorg is dat daar voldoende aandacht aan zou worden besteed binnen het Europese kader. Met de specifieke positie van producenten die daadwerkelijk ook op de afzetmarkt hun krachten bundelen, moet zeker ook rekening worden gehouden bij het uitbouwen van een steunbeleid.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, Vlaanderen bevindt zich in een vrij unieke situatie, met een grote mate van samenwerking. Mevrouw Rombouts, ik denk dat heel wat andere Europese lidstaten ter zake naar ons kijken en willen weten hoe we dat organiseren. Dat is zeker een van de elementen die aan bod zijn gekomen naar aanleiding van de melkcrisis. Toen heeft men bekeken hoe wij hier met die coöperaties werken. Voor sommigen was dat een voorbeeld om dat ook zo te organiseren. Op Europees niveau moet daar voort aandacht aan worden besteed, en zullen we daar ook voor blijven pleiten.

Mijnheer De Meyer, ik heb natuurlijk kennisgenomen van het rapport. Ik weet niet of alle leden dat rapport hebben, maar mocht dat nodig zijn en mocht er interesse voor zijn, dan wil ik dat graag overmaken aan de commissiesecretaris. Samenwerking in de Vlaamse land- en tuinbouw is uiteraard geen nieuw discussiepunt. We kennen in Vlaanderen al een zeer hoge concentratiegraad, door de werking van de groente- en fruitveilingen en de coöperatieve melkverwerking. Omdat samenwerking heel wat mogelijkheden biedt voor de land- en tuinbouwers, is dat onderwerp meermaals aan bod gekomen in de beleidsnota's. We hebben dan ook diverse instrumenten die samenwerking in de land- en tuinbouw ondersteunen. Dan gaat het over zowel het opstarten van nieuwe samenwerkingsverbanden als het ondersteunen van investeringen door coöperaties en machinerie. Vooral de Vlaamse startpremie is specifiek. Het uitgangspunt is dat het initiatief voor het aangaan van een samenwerkingsverband steeds bij de betrokken producenten zelf ligt. Betrokkenheid bij het initiatief, vertrouwen in de partners en voldoende ondernemerschap kunnen immers als kritische succesfactoren worden beschouwd. De rol van de overheid moet dan ook vooral ondersteunend zijn, met het creëren van de juiste randvoorwaarden. De AMS-studie meldt dat steun, zowel financieel als niet-financieel, erg belangrijk is voor samenwerkingsverbanden, zowel bij de opstart als tijdens de verdere fasen van de ontwikkeling van initiatieven.

Uit de communicatie over het gemeenschappelijke landbouwbeleid voor 2020 blijkt al dat innovatie een meer prominente rol zal innemen in het Europese beleid. Samenwerking kan een belangrijke troef zijn om die innovaties te realiseren. Het is dan ook belangrijk om de mogelijkheden goed te verkennen, zodat weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt. Over de grenzen kijken naar de manier waarop instrumenten in andere landen worden gebruikt, kan daarbij zeer verrijkend en interessant zijn. Zo blijkt bijvoorbeeld de maatregel die gericht is op samenwerking bij innovatie, een interessante mogelijkheid. Deze maatregel biedt de mogelijkheid om land- en tuinbouwbedrijven dichter bij kennisinstellingen en andere ketenactoren te brengen, om nieuwe producten, procedés en technologieën te ontwikkelen.

De mogelijkheden om samenwerking te ondersteunen vanuit de derde as van het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) zijn veeleer beperkt. Voor de toekomst lijkt een Zwitsers idee met betrekking tot voorstudies interessant. Misschien is een Zwitserse oplossing ook nog voor andere dingen interessant. Deze maatregel valt op dit moment buiten het programma voor plattelandsontwikkeling, maar heeft een interessante kijk op haalbaarheidsstudies. Bij die maatregel kiest de overheid ervoor om de allereerste stappen bij een samenwerking – de identificatie van partners, de bepaling van het doel enzovoort – te ondersteunen, zodat de verdere opstart gemakkelijker verloopt.

Vervolgens hebt u me gevraagd wat ik denk van het voorstel van de Europese commissaris. De ervaring met producentenorganisaties in de Gemeenschappelijke Marktordening in de sector groenten en fruit leert ons sinds 1997 dat het instrument van producentenorganisaties een zeer nuttig en interessant instrument is. De concentratie van het aanbod in de producentenorganisaties, aangevuld met onder andere een meer marktgerichte planning van de productie en een doorgedreven ondersteuning van de leden, helpt om onze kleinere producenten meer gewicht in de schaal te geven bij de marktordening. Ik ben zeker een voorstander van het behoud van de steun aan de producentenorganisaties, ook na 2013, voor de sector groenten en fruit. Tegelijkertijd steun ik elk initiatief om ook in andere sectoren

productenorganisaties te introduceren. Momenteel staan die op stapel wat de zuivelsector betreft. Het moet een instrument zijn dat zonder verplichting ter beschikking wordt gesteld van de geïnteresseerde groepen, en een legitimatie geeft om gezamenlijk in de markt te kunnen opereren. Op basis van de opgedane ervaring durf ik te stellen dat de regels met betrekking tot producentenorganisaties moeten worden aangepast aan de nieuwste trends in de producentenorganisaties. Ook bestaande coöperaties moeten de kans krijgen om te worden erkend als producentenorganisatie. Tegelijkertijd moet het bestaande instrumentarium van crisisbeheersmaatregelen voort worden uitgewerkt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. U weet dat de Europese commissaris zijn idee heeft gelanceerd naar aanleiding van de aanhoudende crisis in de varkenssector. Europa geeft het signaal dat grote ingrepen op heel korte termijn voor een ernstige kentering zorgen. We beschikken niet meteen over die mogelijkheden. Willen we de varkenshouderij op termijn structureel verbeteren, dan is het essentieel dat we zoeken naar middelen, bijvoorbeeld op het vlak van samenwerking, om de producenten een sterke positie binnen de keten te geven. Ik weet dat er momenteel coöperatievormen zijn, ook binnen de varkenssector. De producenten ervaren echter toch al enkele jaren aan een stuk hoe zwak hun positie binnen het ketenoverleg in feite blijft. Dat mogen we toch wel zeggen.

Ik heb deze heel interessante mogelijkheid niet bedacht: het is de Europese commissaris die ze suggereert. Ze moet verder worden onderzocht. Minister-president, ik weet ook dat met het antwoord dat u vandaag geeft, het probleem uiteraard niet is opgelost. Daarom wil ik u vragen of dit idee verder wordt ontwikkeld en besproken tijdens de dialoogdagen. Het is ongetwijfeld een interessant idee, dat misschien meer mogelijkheden inhoudt dan we op het eerste gezicht zien.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister-president, ook ik dank u voor uw antwoord. U hebt beaamd dat Europa naar Vlaanderen kan kijken als het nadenkt over mogelijkheden. Er is samenwerking in Vlaanderen, maar hoe kan die eventueel nog worden versterkt? Dat is mijn bekommernis. Andere landen staan iets minder ver ter zake. Die oefening moet voldoende doorgedreven worden gemaakt.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, mijnheer De Meyer, u stelde een specifieke vraag over de varkenssector en u verwees daarbij terecht naar de dialoogdagen waar dit zeker ook aan bod is gekomen en nog aan bod kan komen. Ik heb in mijn antwoord ook meegegeven dat de noodzaak om verder samen te werken natuurlijk ook vanuit de sector moet komen. De varkenssector, die wij allebei goed kennen, bevindt zich natuurlijk in een specifieke situatie. Ik ga ervan uit dat als de samenwerking ook van onderuit kan groeien, ik dat alleen maar kan aanmoedigen en flankerend kan optreden. Ik wil dat zeker verder stimuleren en zelfs enthousiasmeren, maar het moet ook worden gedragen door de sector zelf.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, bedankt voor het engagement. De link naar de sector is duidelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *De heer Jos De Meyer, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de invoering van een veulenpremie voor het fokken van het Brabants trekpaard - 2281 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Voorzitter, minister-president, collega's, een aantal weken geleden hebben we hier een interessante gedachteswisseling gehad over de paardenhouderij met vertegenwoordigers van paardenloketten. Een van de zaken die toen aan bod kwamen en waar ik op dat moment ook meer uitleg over heb gevraagd, was de problematiek van het Brabants trekpaard en de toekomst ervan.

De aanleiding was de zogenaamde veulenborrel waarop ik aanwezig was in het domein Groenberg in de Vlaamse Rand, naar aanleiding van de geboorte van het veulen Camelia. Het is het eerste veulen dat kan genieten van de provinciale veulenpremie van de provincie Vlaams-Brabant. Daar kwam me opnieuw ter ore dat de toekomst van het Brabants trekpaard eigenlijk niet zo rooskleurig genoemd kan worden. Het is daarom dat ik er tijdens de hoorzitting uitleg over vroeg.

Ik ben ook nogal actief in een gewestelijk toeristisch samenwerkingsverband, de VVV Pajottenland-Zennevallei. Ik ben er ondervoorzitter en we proberen een toeristisch verhaal van de streek te brengen. Dat wordt natuurlijk in de eerste plaats opgehangen aan het schitterend onroerend erfgoed dat we hebben, de kastelen, de parken en de tuinen, maar ook aan de unieke streekproducten geuze, kriek en lambiek.

Natuurlijk is er ook het Brabants trekpaard. In Vollezele is een toeristisch tewerkstellingsproject van start gegaan met steun van de Vlaamse overheid, van minister Bourgeois, en van de provincie, waarbij een belevingscentrum rond het Brabants trekpaard uit de grond wordt gestampt. Dat is niet onbelangrijk voor de streek en meer bepaald voor de plattelandsontwikkeling. Het kan een belangrijk verhaal worden, maar als er in toekomst geen Brabantse trekpaarden meer zouden zijn, heeft het natuurlijk weinig zin. Ooit was het een sector van heel groot economisch belang. Vollezele is heel lang het centrum geweest, eind 19e eeuw en begin 20e eeuw, van de wereldexport van het Brabants trekpaard. Tegenwoordig is Vollezele ook nog nationaal bekend wegens andere zaken, herenakkoorden en zo die daar worden gesloten, maar nu ben ik aan het uitweiden.

We zien dat het aantal geboorten van veulens de afgelopen jaren heel sterk is teruggelopen, de jongste jaren zelfs met 37 procent. In 2002 werden er nog 900 veulens per jaar geboren, in 2010, vorig jaar, waren dat er 601. Hoe minder er gekweekt wordt, hoe groter het risico op inteelt wordt. Het is natuurlijk een dure aangelegenheid en er zijn heel veel kosten en weinig baten verbonden aan het fokken van die paarden. Het is geen sector van economisch belang meer, de mensen die het nog doen, doen het uit passie en uit liefde voor die prachtige dieren die ze in stand willen houden.

De vzw Vlaamse Fokkers van het Belgisch Trekpaard (VFBT) heeft u een tijdje geleden een dossier overhandigd. Het is ook daarop dat ik me baseer voor deze vraag. De vzw pleit voor het instellen van een veulenpremie op het niveau van het Vlaamse Gewest. Het is een initiatief dat ooit heeft bestaan: in 1989 werd op initiatief van de toenmalige voorzitter van de Vlaamse Regering, Gaston Geens, een geboortepremie in het leven geroepen. Deze premie bedroeg 5000 toenmalige Belgische frank. Dit gebeurde samen met de oprichting van de Vereniging ter bevordering van het Belgisch Trekpaard. We zien dat in die tijd het aantal geboortes heel sterk is gestegen: van 400 naar 1000 ingeschreven veulens per jaar, en dat is eigenlijk de kritische ondergrens voor het behoud van voldoende genenmateriaal.

Deze maatregel werd opgeheven in 1998 en vervangen door een premiestelsel, gebaseerd op Europese regelgeving. Die bleek voor veel kleine fokkers heel omvangrijk en administratief

te ingewikkeld te zijn, waardoor de premie niet echt succesvol was. Intussen is de merriepremie ook opgeheven, en het gevolg liet niet op zich wachten: heel wat fokkers zijn gestopt.

De Vlaamse fokkers menen dat de invoering van een veulenpremie van 200 euro op Vlaams niveau – dat is hun voorstel – toch wel een stimulans zou kunnen zijn om de dalende trend om te buigen. Ik maak me daar direct de bedenking bij dat het belangrijk is om daar wat randvoorwaarden aan te koppelen. Dat staat niet onmiddellijk in het dossier, maar ik heb mij dit laten vertellen. Zo kan ervoor worden gezorgd dat er voldoende uitwisseling van genenmateriaal is, want de invoering van een veulenpremie is op zich misschien niet voldoende om inteelt te verhinderen. Een aantal hengsten is op een bepaald moment heel populair. Op dit moment bevindt de populairste hengst zich in Nederland. Hij heet Ivan. Ivan moet heel sterk presteren, maar dat betekent dat iedereen zijn genenmateriaal bij dezelfde hengst wil halen om de beste kwaliteit te hebben. Op zich zorgt dat natuurlijk weer voor een verarming van de bloedlijn, en daar moet over worden gewaakt.

De provincie Vlaams-Brabant heeft een gelijkaardig initiatief genomen om het fokken van Brabantse trekpaarden aan te moedigen en trekt daarvoor 25.000 euro per jaar uit. De provincie heeft zich ertoe geëngageerd om van dat Brabants trekpaard een van de speerpunten te maken van de toerismewerking in de Groene Gordel.

Het initiatief van de Vlaamse overheid inzake het tewerkstellingsproject in Vollezele heb ik al even aangehaald.

Minister-president, ik kom tot mijn vragen. Is de Vlaamse Regering bereid om na te denken over de suggestie van de Vlaamse fokkers en om er eventueel op in te gaan en middelen vrij te maken om de kweek van het Brabants trekpaard aan te moedigen? De vzw denkt aan 2012, maar goed, misschien moeten we dit verder in de toekomst situeren. Bent u het voorstel genegen om een veulenpremie van 200 euro – het mag ook meer of misschien wat minder zijn – op Vlaams niveau toe te kennen?

De vzw pleit er ook voor om dit op een Europese leest te vormen. Er zijn immers ook heel wat zusterstamboeken in het buitenland aanwezig zijn en het is misschien niet slecht om een uitwisseling te organiseren op Europees niveau. Bestaat de mogelijkheid om in de toekomst gebruik te maken van de Europese steunmaatregelen ter bescherming van bedreigde rassen?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, minister, ik meen dat de bezorgdheid die hier naar voren wordt gebracht door de heer Demesmaeker, zeker en vast terecht is. We hebben het er onlangs nog over gehad toen we de mensen van het Vlaams Paardenloket hier op bezoek hadden.

Als we breder gaan dan paarden, denk ik dat we sowieso inspanningen moeten leveren op het vlak van ons roerend erfgoed en meer bepaald op het vlak van de landbouw en van onze landbouwdieren, want er zijn heel veel verschillende rassen die verloren dreigen te gaan. Ik meen dat er in het verleden al een aantal initiatieven geweest zijn om dergelijk roerend erfgoed te bewaren.

We moeten niet opnieuw beginnen te fokken. Dat gebeurt op andere plaatsen al. We moeten het roerend erfgoed proberen te bewaren. Er is enige bezorgdheid met betrekking tot inteelt en bloedarmoede. Ten gevolge van de kunstmatige inseminatie en alle transportfaciliteiten geldt dat voor al onze rassen. Bloedarmoede vormt zelfs een probleem voor onze gewone warmbloedpaarden, waarvan er zeer veel worden gefokt. Dit probleem begint ook ten aanzien van die dieren te ontstaan.

Ik vraag me af of de veulenpremie het middel bij uitstek is om dit probleem te verhelpen. Ik heb de site van de provincie Vlaams-Brabant bekeken. De provincie probeert zich te wapenen tegen veulens die gewoon voor de slacht worden geproduceerd. Als een veulen wordt

geboren, is de vraag welke bijdrage dat veulen aan de fokkerij zal leveren. Zal de geboorte van dat veulen de genetische rijkdom van het Brabants trekpaard verbeteren?

Ik heb een aantal bemerkingen. We moeten opletten dat we geen inkomenssteun voor hobbyfokkers creëren. Misschien moeten we eens nagaan of we niet beter het stamboek bijkomend ondersteunen. Dat is een bedenking over de veulenpremie. In elk geval wordt de bezorgdheid hier terecht geuit.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, deze interessante vraag om uitleg toont aan dat deze commissie met veel belangstelling naar de paardensector kijkt. De vraagsteller heeft een belangrijk thema aangekaart. Indien we willen dat die sector overleeft en tewerkstelling kent, moeten we nagaan op welke wijze we die sector kunnen herwaarderen.

Het gaat in dat geval niet enkel om het Brabants trekpaard, dat op zich tot het belangrijk erfgoed behoort. Die maatregelen zouden een effect op de overleving van de commerciële landbouwbedrijven hebben. Ik zou dan ook graag een bijkomende vraag stellen.

Ik zou de steun enigszins willen opentrekken. We moeten ons niet enkel op het Brabants trekpaard toespitsen, we moeten dit naar de hele paardensector opentrekken. Wat de Brabantse trekpaarden momenteel ondervinden, is geen uniek gegeven. We zien dat in heel de paardensector.

Ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister-president. Indien hij eraan denkt de Brabantse trekpaarden wat bijkomende ondersteuning te verlenen, vraag ik me af hoe hij ervoor zal zorgen dat dit in heel Vlaanderen op dezelfde manier zal gebeuren. Koepelsubsidies die door provinciale of lokale overheden worden toegekend, zullen voor kunstmatige scheeftrekking in heel de sector zorgen. Ik zou graag vernemen of hij eraan denkt de hele paardensector op dezelfde manier te behandelen.

De heer Jos De Meyer: De volgende vraag zal luiden welke veerassen de minister-president allemaal wil ondersteunen. Ik onderschrijf in elk geval de bezorgdheid van de voorgaande sprekers. Indien we maatregelen nemen en subsidies verstrekken, moeten we er echter voor zorgen dat ze selectief en kwaliteitsbevorderend zijn.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, er is in deze commissie zeer veel knowhow over de paardenhouderij in het algemeen en over de paardenfokkerij in het bijzonder aanwezig. Ik ben dan ook zeer bescheiden en voorzichtig.

Er is natuurlijk een verschil tussen het fokken van Belgisch trekpaarden en het fokken van paarden die goed in de markt liggen. Het fokken van springpaarden en paarden die voor andere sporten worden gebruikt, draait zeer goed.

Een tijdje geleden heeft de heer Ceyskens het in deze commissie over een ander gevaar gehad. We streven allemaal naar toppaarden. Dit geldt zeker voor jumping en andere sporttakken. Er is echter ook een subtop. Er wordt nu al zeer veel gefokt. De vraag is wat we moeten doen met al die paarden die niet echt tot de top behoren. Tijdens dat debat is gesuggereerd die paarden naar China te exporteren. Een handelsverdrag met China zou ons ginds een afzet kunnen opleveren. Onze paarden zijn, zelfs als ze niet tot de top behoren, in China nu al sterk gegeerd.

De steun aan de paardensport in het algemeen is me zeer dierbaar. We hebben op dit vlak al een aantal initiatieven genomen en we zullen zeker nog bijkomende initiatieven nemen. Dit staat echter enigszins los van de discussie die de heer Demesmaeker over het Brabants trekpaard wil voeren. Ik wil overigens in herinnering brengen dat de officiële benaming het Belgisch trekpaard en niet het Brabants trekpaard is. *(Opmerkingen)*

De vzw Vlaamse Fokkers van het Belgisch Trekpaard is in het Vlaamse Gewest erkend om de stamboom van het ras Belgisch trekpaard bij te houden. In België zijn dergelijke zaken mogelijk.

Om volledig te zijn, wil ik nog wat informatie meegeven. Die gegevens komen overeen met de gegevens die de vraagsteller zelf naar voren heeft gebracht. In 2002 zijn 900 veulens ingeschreven. In 2010 zijn nog slechts 601 veulens ingeschreven. Uit nazicht blijkt dat we dit moeten nuanceren. In 2002 zijn in België 909 veulens ingeschreven. Het gaat meer bepaald om 730 veulens in Vlaanderen en om 179 veulens in Wallonië. In 2010 zijn ongeveer 600 veulens in Vlaanderen ingeschreven. Het aantal in Vlaanderen geboren veulens van het Belgisch trekpaard is bijgevolg van 730 in 2002 tot 600 in 2010 gedaald. Vooral de drastische daling van 702 in 2009 tot 601 in 2010 is opmerkelijk. Ik heb vernomen dat in 2011 een verdere daling wordt verwacht. Dit is ook de reden waarom de heer Demesmaeker de problematiek hier ter sprake heeft gebracht. Het dalend aantal veulens maakt ons bezorgd en vraagt om aandacht.

Verder kan ik nog meedelen dat we de fokkerij reeds ondersteunen. We gaan na of we die steun nog kunnen versterken. De communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en de bossector voor de periode 2007-2013 stellen dat de dierlijke productie in beperkte mate kan worden ondersteund. De Europese verordening 1957/2006 laat toe steun te verlenen aan ondernemingen in de sector van de dierlijke productie om sommige aan de fokkerij verbonden uitgaven te dekken. De ondersteuning van de administratieve kosten die met het opstellen en het bijhouden van stamboeken zijn verbonden, kan tot 100 procent bedragen. De ondersteuning van de kosten die voortvloeien uit tests om de genetische kwaliteit of het genetisch rendement van dieren te bepalen, kan tot 70 procent bedragen.

De Vlaamse overheid ondersteunt de georganiseerde paardenfokkerij met een jaarlijkse subsidie aan de Vlaamse Confederatie van het Paard (VCP). In 2009 bedroeg die subsidie 84.750 euro. In 2010 bedroeg die subsidie 78.000 euro. In 2011 bedraagt de subsidie 72.000 euro. Dit toont aan dat we momenteel al het een en het ander doen. De VCP groepeerde de 22 paardenfokkersverenigingen die in Vlaanderen erkend zijn voor het bijhouden van een of meerdere rasstambomen. Zij organiseert en coördineert acties voor deze verenigingen die, indien ze werden georganiseerd door elke vereniging apart, een stuk duurder zouden uitvallen.

Via de VCP krijgt ook het stamboek van de Vlaamse Fokkers van het Belgisch Trekpaard dus ondersteuning voor de administratieve kost die met het opstellen en bijhouden van een stamboom is gemoeid. De hoogte van deze ondersteuning is afhankelijk van het aantal bij de geboorte geregistreerde Belgische of Brabantse trekpaardveulens in verhouding tot het totale aantal bij de geboorte geregistreerde veulens. Daarnaast ontving de VFBT in 2010 een subsidie van 9940 euro van de Vlaamse overheid. Voor 2011 vraagt deze vereniging een subsidie aan van 9175 euro.

De vereniging gebruikt die subsidie om vier fokprogramma's te ondersteunen die passen in een duurzaam fokkerijplan voor het ras. Het gaat ten eerste om het opsporen van bloedlijnen met zuiver beenwerk door toepassing van een objectief beoordelingskader. Via haar ledenblad publiceert de VFBT dit jaar voor het eerst het resultaat van die beoordeling voor de hengsten die toegelaten zijn tot de dekdiens. Ten tweede brengt men genetische verwantschap in kaart door bepaling van DNA-profielen. Ten derde is er het verruimen van de genetische diversiteit door kwalitatief goede hengsten van zeldzame bloedlijnen op te sporen en toe te laten tot de voortplanting, zodat we niet alleen van die Nederlandse hengst afhankelijk zijn. Het laatste programma bestaat uit het meewerken aan een onderzoeksprogramma over zomereczeem.

Wij zullen nagaan of wij via de fokkerij het Belgisch trekpaard nog meer kunnen ondersteunen. Ik ben er mij van bewust en ik hoop u ook, mijnheer Demesmaeker, dat de middelen beperkt zijn, maar we zullen nakijken wat de mogelijkheden zijn. Wij zullen ook

onderzoeken of bijkomende ondersteuning via het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) mogelijk en haalbaar is.

Momenteel is Europees bepaald dat, in kader van het behoud van zeldzame rassen, een paardenras kan worden ondersteund als het aantal merries lager is dan 5000. Schattingen tonen aan dat er ongeveer 2500 Belgische trekpaardmerries actief zijn. Om een ras te kunnen ondersteunen via een PDPO-subsidie, moet worden aangetoond dat er voor het specifieke ras extra kosten moeten worden gemaakt, en dat dit voor de houder een vermindering van de inkomsten meebrengt in vergelijking met een economisch zinvol alternatief. Dat is ook een beetje een antwoord op uw vraag, mevrouw De Waele, dat het niet voor iedereen kan gelden.

In de bosbouw kan het trekpaard nog zinvol worden ingeschakeld, maar de bosbouw is in Vlaanderen te weinig ontwikkeld om via deze weg het behoud van het ras te verzekeren. Recent zie ik dat trekpaarden ook meer en meer worden ingezet door steden en gemeenten bij bijvoorbeeld huisvuilophaling of door de groendienst. Schaarbeek heeft een dergelijk initiatief. Ook in dat kader kunnen de trekpaarden dus een economisch zinvol alternatief zijn.

Wij zullen in elk geval onderzoeken of, en zo ja op welke manier, wij bij de opmaak van de nieuwe PDPO-plannen voor de periode 2014-2020 in een ondersteuning voor het Belgisch of het Brabants trekpaard kunnen voorzien.

Dat is het kader. Wij doen al een en ander. We zijn ons bewust van de problematiek van het Brabants trekpaard, zeker de sterke daling van het aantal veulens. We zijn gebonden door Europese regelgeving of moeten daar zeker rekening mee houden. Ik ga ervan uit dat de provincie Vlaams-Brabant zich uitermate sterk betrokken voelt bij het Brabants trekpaard en daar dus ook middelen voor uittrekt, hoewel ik mij afvraag of dat ook niet Europees moet worden gemeld. Goed, dat is een zorg die de provincie zeker ter harte heeft genomen. We bekijken het.

Ik heb per provincie geboortecijfers van veulens van het Belgisch trekpaard in Vlaanderen, waaruit blijkt dat Oost-Vlaanderen het hoogste aantal veulens heeft. Dit zijn de cijfers: Antwerpen 140, Vlaams-Brabant 104, Limburg 57, Oost-Vlaanderen 209 en West-Vlaanderen 91. U wordt geklopt als provincie door Oost-Vlaanderen en door Antwerpen.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Minister-president, u weet hoe u me kunt raken. In elk geval dank ik u voor het antwoord. Over de juistheid van de cijfers valt natuurlijk te discussiëren. De trend is echter duidelijk: er is wel degelijk een probleem en de situatie zal in de toekomst nog verergeren. We moeten doen wat we kunnen.

Ik begrijp dat de minister-president met betrekking tot de concrete maatregelen nog wat op de vlakte wil blijven. Ik ben blij dat het probleem alvast wordt onderkend en dat de minister-president actief wil nakijken welke steunmaatregelen mogelijk zijn. Ik denk in dit verband onder meer aan het PDPO-project. We zullen dit in elk geval van nabij opvolgen.

Minister-president, u mag dit niet koud laten worden. U moet zich hier met al uw gewicht achter zetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■